

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 21. avgusta 1926.

Telefon št. 552.

Štev. 97.

Gospodarska posvetovanja pri ministrstvu trgovine v Beogradu.

Ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu je sklicalo za danes dve anketi. Na prvi anketi se bo razpravljalo o gospodarskem položaju naše države, iskalo vzroke tega položaja ter predlagalo mere, ki se naj podvzamejo je omiljenje sedanje krize. Dnevni red druge ankete, ki bo nekako nadaljevanje prve, obsega vprašanja, ki se tičejo našega izvoza in sicer ugotovitev glavnih karakteristik današnjega stanja naše izvozne trgovine, mere, ki bi se morale podvzeti, da se obdrži in po možnosti poveča število današnjih izvoznih tržišč, nadalje konkretne mere, ki bi jih morala podvzeti v te svrhe posamezna ministrstva, kakor ministrstvo prometa, financ, šum in rud, trgovine in industrije itd. Na ankete so povabljene glavne gospodarske korporacije in organizacije.

Odobravamo v polni meri sklicanje ankete, toda imamo povodov dovolj, da smo glede uspehov anket zelo, zelo skeptični. V času najhujšega mrtvila, ko hira cel naš gospodarski organizem, sklicati kar dve anketi hkratu in to v največji naglici, nam vsiljuje prepričanje, da je vse to samo pesek v oči. Naj se nam tega ne zameri, toda dobrih namer, sicer najboljše zamišljenih, a ne izvedenih akcij s strani vlade imamo že več kot dovolj in želeli bi končno že tudi stvarnega, pozitivnega dela. Dovolj je že bilo eksperimentov, dovolj teroretiziranja, mrevarenja našega gospodarstva, začnite že enkrat z delom! Saj ne zahtevamo mnogo, tudi ničesar novega. V ministrstvih ležijo po predalih in spijo spanje pravičnega kupi že rešenih trgovsko-pospeševalnih, prometno-političnih, industrijskih in drugih vprašanj, mnoga med njimi so celo že odobrena tudi od Narodne skupščine (n. pr. Pooblaščen obrtna banka i. d.), tem dajte najprej življenje in zadovoljni bomo zaenkrat. Iskati pri taki obilici predlaganih in povečini tudi že odobrenih sredstev še druga nova sredstva, je odveč, vzbuja upravičeno nezaupanje do vsakega novega koraka.

Zbornico za trgovino, obrt in industrijo za Slovenijo bo zastopal na anketah tajnik gosp. Ivan Mohorič, Zvezo industrijev pa tajnik gosp. dr. Golia. Zbornica je pripravila za anketo predloge za mere, ki se morejo kot prve takoj podvzeti za normalizacijo gospodarskih razmer. Predlogi se tičejo naslednjih vprašanj:

1. V svrhu omiljenja kreditnih težav, s katerimi se mora boriti obrtništvo, je nujno potrebno, da se odobri načrt pravil Pooblaščen obrtne banke, da bi mogla banka že v prihodnji izvozni sezoni začeti svoje koristno delovanje. Kakor znano, čaka pravilnik že nad šest mesecev v predalih ministrstva na odobritev samo radi nekaterih formalnosti.

2. Obenem se mora trgovskim, industrijskim in obrtnim tvrdkam v višji meri omogočiti udeležbo na posojilnih pri Poštni hranilnici, ki razpolaga z znatnimi vložnimi vsotami, ki so se pa doslej dajala samo bančnim podjetjem.

3. Nadalje mora ministrstvo posredovati, da se pri Narodni banki zviša kontingent kreditov za trgovino, industrijo in obrt, ker so krediti v dosedanjih meri popolnoma nezadostni za

kritje potreb naše razvite industrije in izvozne trgovine.

4. Posebno pozornost je posvetiti pospešitvi reševanja trgovskih tožb pri sodiščih, kakor tudi eksekutivnega postopka pri terjanju dolgov. Sedanji položaj je v tem pogledu za gospodarske kroge obupen, ter je rešitve nujno potrebna. Razen tega se mora posvečati stalna pozornost vprašanju pravne pomoči tujim državam, s katerimi smo v trgovinskih zvezah, da se čimbolje zasigura zaščita interesov naše zunanje trgovine v omenjenih državah.

5. Zahtevati se mora, da se čimprej sklenejo vsaj začasne trgovinske pogodbe z Rumunijo, Grčijo, Belgarijo in Turčijo, v katere gravitira velik del izvoza naših industrijskih proizvodov. Sedanji nepogodbeni položaj je za interese našega izvoza, ki bi imel najboljše izgleda na omenjenih tržiščih, zelo škodljiv in obstoji nevarnost, da izgubimo ta tržišča v korist konkurenčnih tujih držav, ako bo trajal sedanji položaj še dalj časa.

6. Gospodarski krogi se nikakor ne morejo strinjati s tem, da hoče vlada v času splošne štednje, znižanja produkcijskih stroškov, kakor tudi krize izvoza, povišati železniške tarife, kakor tudi poštne pristojbine, ki bodo ubijale konkurenčno zmožnost našega blaga na inozemskih tržiščih ter podražile dovoz domačih proizvodov na domača tržišča, zlasti za industrijo, ki se nahaja na periferiji države in ki se že danes komaj bje z inozemsko konkurenco, katera prihaja po vodnih potih.

7. Potrebno je, da se nujno ratificirajo in uveljavijo gospodarsko-politični in prometni sporazumi, ki so že davno sklenjeni s posameznimi inozemskimi državami in kateri so že tudi odobreni od Narodne skupščine. Zlasti velja to za sporazum o obmejnem prometu z Avstrijo in Italijo, kakor tudi za veterinarske konvencije, ki so za gospodarsko življenje severozapadnih oblasti naše države velike važnosti.

8. Nujno potrebno je uvesti obenem s spremembo železniških tarif za prevoz blaga tudi direktne železniške tarife za promet med našo državo in Italijo, ki participira skoro z eno tretjino na naši zunanji trgovini in ki je že davno sestavljena in je zbog prekreta v gospodarski politiki Italije za prodajo naših proizvodov zelo potrebna. Obenem se mora zahtevati, da se čimprej sestavi in uveljavi tudi direktna tarifa za promet z Avstrijo, kakor tudi tranzitna tarifa čez Avstrijo in naš izvoz v Nemčijo in Češko-slovaško, koja bi olajšala s pocenitvijo prevoznih stroškov razpečevanje naših proizvodov na inozemskih tržiščih.

9. Ministrstvo se naprosi, da v čim večji meri omogoči predelavo inozemskega blaga v naši državi v smislu čl. 11 zakona o splošni carinski tarifi z odobravanjem aktivnega oplemenitilnega prometa, da bi se s tem omogočila večja zaposlenost in cenejša produkcija v industriji.

10. Ministrstvo se končno naproša, da izda spisek predmetov, ki se producirajo v državi, ter da poenostavi sedanji komplicirani postopek za carine prosti uvoz strojev in drugih predmetov.

11. Opozarja se ministrstvo na mere, ki so se podvzele v posameznih sosednih državah in s katerimi se iz-

igravajo določila trgovinskih pogodb. Zlasti opozarjamo v tem oziru na dajanje uvoznih dovoljenj, katere se ne odobravajo našim, ampak samo inozemskim eksporterjem, s čimer se znatno škodi interesom domače izvozne trgovine.

12. Končno prosimo, da se posveča posebna pozornost pospeševanju našega strokovnega šolstva, kakor tudi, da se podpirajo absolventi teh šol, da si morejo svoje strokovno znanje v inozemstvu izpopolniti in se specializirati za posamezne industrijske stroke.

Občna pridobnina in davek na poslovni promet.

Imeli smo že ponovno priliko povdarjati, da je sedanji način priredbe davka na poslovni promet nepravilen. Navajamo danes zopet primer, ki kaže, da je naše naziranje pravilno in da bi se moralo v interesu pravične obdačbe tozadevne pritožbe interesentov že vendar enkrat upoštevati. Gre za neki konkretni primer, in sicer za neki majhni obrt. Pridobnina z vsemi dokladi znaša 163 Din, davek na poslovni promet pa 1272 dinarjev, torej sedemkrat toliko.

Iz tega je razvideti, kako visok davek je davek na poslovni promet v primeri s pridobnino.

Ako znaša pridobnina z vsemi dokladi vred več, n. pr. 2000 Din, znaša davek na poslovni promet navadno vsaj desetkrat toliko, to je 20.000 Din.

Da se pridobnina pravilno porazdeli, je to naloga pridobninske komisije, ki odloča o tem v svojih sejah, pri katerih so navzoči prav vsi člani, to je predsednik in 4, 6 ali celo 8 članov. Pridobnina je kontingentirana, gre edino za pravilno porazdelitev zneskov, ki so v primeri z davkom na poslovni promet majhni.

Vsak bi mislil, da velja pri določitvi veliko višjega davka na poslovni promet, če ne večja, pa vsaj ravno toliko natančnost.

Toda ne! Za ta poslednji davek pozove davčno oblastvo samo dva člana pridobninske komisije: enega, ki je bil od davkoplačevalcev voljen in enega, ki zastopa državo in ki ga je imenovala finančna uprava sama.

Ta dva člana odločata o višini prometnega davka popolnoma samostojno. Kot tretji, ki odloča, ako se ne sporazumeta, je edino davčni uradnik, ki ju zaslišuje. Ta poslednji presoja navadno vse je iz fiskalnih interesov, saj je njegova naloga, da predpiše kolikor največ mogoče visok davek.

Mi smo že večkrat povdarjali, da priredba davka na poslovni promet na tak način sploh ne more biti pravilna in da naj bi se izročil ta posel celotnim komisijam. Če odloča celotna komisija za pridobnino, ki je primeroma nizka, naj se ji poveri tudi priredba davka na poslovni promet, ker gre tu za veliko večje zneske.

Gospod finančni delegat je že večkrat povdarjal, da stremi predvsem za pravilno in pravično obdačbo. Prosimo ga, naj uporabi tudi tukaj ves svoj vpliv, tako da bo v prihodnjem finančnem zakonu določba glede prometnega davka, katerega naj bi prirejala celotna komisija in ne samo dva člana in uradnik davčnega obdavlja.

Tudi prizive proti temu davku naj bi reševala deželna pridobninska komisija, ne pa davčna uprava sama.

Centralni trgovski in industrijski arhiv.

Za prve predpriprave te za nas jako važne inštitucije bo potreba temeljite proučitve sličnih zavodov v inozemstvu, kjer delujejo taki arhivi v obliki blagor domače industrije in trgovine.

Bistveno imajo take naprave, ki stojijo pod pokroviteljstvom osrednje trgovinske oblasti, namen služiti trgovini in industriji lastne države, kot posredovalnice v vseh gospodarskih zadevah zbirati proučevalno gradivo, zasledovati razvoj teh panog doma in v tujini ter osredotočiti ves znanstveni pokret v okvirju državnega zavoda.

Če posnamemo iz ustrojstev svetovnoznanih trgovsko-industrijskih arhivov Anglije, Belgije in Nemčije temeljne oblike, bi dobili primerno gradivo za osnutek zamišljenega trgovsko-obrtnega katastra v naši državi.

Celokupen material se zbere in uredi v točni in zanesljivi kartoteki. Potom pristojnih zbornic vložijo vsa trgovska in industrijska podjetja v treh jednako izpolnjenih izvodih na izdanih obrazcih karte s podatki, ki se glasom predtiska zahtevajo.

Na teh v trpežnem papirju izdelanih kartah je zabeleženo vse, kar je za kataster važno, iz njih se razvidi značaj obrata, prometni obseg, obratna sredstva itd.

Zbornice, zadruga, gremiji itd. pregledajo material, ga izpopolnijo ter ga odpravijo arhivskemu odboru.

Karte je treba sedaj po sledečih skupinah razdeliti:

1. Poimenski kataster: vsebuje karte v alfabetičnem redu tvrdkih imen. 2. Blagovni kataster: s kartami po skupinah predmetov v abecednem redu. 3. Krajevni kataster: za vsak kraj posebna skupina, seveda zopet v preglednem redu razvrščena.

Taka razvrstitev gradiva po preglednih omarah in predalih omogoča točno evidenco čez vse panoge trgovstva in industrije, seveda je treba skrbeti, da se zbirka vedno izpopolnjuje in popravlja.

V popisani obliki služi kataster za poizvedbe v vseh mogočih zadevah

MONOPOLIZACIJA ŠOLSKIH ZVEZKOV.

Ministrstvo prosvete je z razpisom z dne 6. julija 1926 S. N. br. 679 odredilo, da se morajo na vseh šolah porabljati za pismene šolske naloge samo zvezki državne izdaje. Proti tej odredbi so gospodarski krogi v interesu produkcije in trgovine s šolskimi zvezki zavzeli odločno odklonilno stališče. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je s posebno spomenico naprosila merodajne faktorje, da se ukine omenjena odredba. Na to spomenico je dobila dne 19. avgusta t. l. obvestilo od velikega župana ljubljanske oblasti, da je ministrstvo prosvete brzojavno odredilo, da se uvođoma omenjeni razpis do nadaljine odredbe ne izvršuje.

DENAR V AVSTRIJI.

V Avstriji je dosti denarja, obresti so se deloma znižale. Trajno se to seveda ne bo moglo držati, ker bo v kratkem promet s poljskimi pridelki zahteval velike vsote, in prav tako pivovarniška industrija. Vseeno pa pravijo, da letos denarja ne bo zmanjkalo. Pogajali so se o znižanju obresti pri bankah in hranilnicah. Zlasti manjše banke in hranilnice so navajale tehtne vzroke proti znižanju obrestne mere pod 5.

ter stoji interesentom vedno na razpolago. Podjetnik, ki išče naslove za ponudnike in odjemalce, najde v katalistru najzanesljivejši pripomoček. V kreditnih zadevah mu daje ta inštitucija zaupna pojasnila.

Posebni oddelek trgovsko-industrijskega arhiva je namenjen inozemstvu.

Iz vseh delov sveta so tu zbrani podatki tuje industrije, pregledno po predmetih in državah razvrščeni. Ta zbirka vsebuje industrijske adresarje, potem cenike, prospekte ter slično literaturo iz vseh mogočih obratov. Tudi to prav raznovrstno gradivo je tako urejeno, da je brez zamudnega iskanja vsakemu interesentu lahko ustreči.

Gradivo za inozemski oddelek zbirajo diplomatični zastopniki, ki v primernih člankih opozarjajo industrijske kroge svojega področja na pomen in važnost tega zavoda, ki utegne najuspešnejše posredovati medsebojne trgovske stike.

V katastru za inozemsko industrijo najde vsak, ki se zanima za dobavo kakoršnekoli robe, točna in zanesljiva pojasnila o dobavnih virih, pogojih itd.

»Trgovski arhiv« izdaja posebno uradno glasilo, v katerem objavlja strokovne razprave iz vseh panog trgovine in industrije, gibanje na svetovnem trgu, pričbuje znanstvene članke ter informira občinstvo o vseh transportnih, komercialnih, finančnih in drugih zadevah trgovskega in industrijskega značaja iz celega sveta.

Publicistični odsek zavoda urejuje tudi uradni adresar za celo državo, ki predstavlja celokupno sliko nabrane materijala v pregledni obliki.

Kot državna ustanova stoji trgovski arhiv neposredno pod pokroviteljstvom pristojne centralne oblasti, upravni odbor je sestavljen iz priznanih strokovnjakov, ki se mu pritegnejo v značaju državnih uradnikov. Obrat arhiva se vzdržuje iz lastnih dohodkov in sicer:

a) iz prispevkov trgovskih in obrtnih korporacij; b) državne subvencije; c) iz poslovnih pristojbin; d) iz oglasnih pristojbin, potem iz časopisnega prometa in dohodkov adresarja; e) iz drugih prejemkov, ki izvirajo iz raznih podrejenih inštitucij zavoda.

Vsaka vloga, dopis, vprašanje, prošnja na trgovski arhiv mora biti opremljena z vrednostno znamko, ki jo izdaja ta zavod in velja kot pristojbina za manipulacijo in rešitev. Te vrednotnice dobijo člani trgovskih in obrtnih organizacij od pristojnih načelstev.

Moderno urejenemu trgovsko-obrtniški arhivu se poleg tega še dodelijo razne druge socialne ustanove, kakor za pravno varstvo, posredovalnica za strokovno osebje, knjižnica itd.

Ustrojstvo po navedenih smernicah zasnovanega centralnega trgovskega zavoda bi torej predvidevalo sledeče oddelke:

LISTEK.

Naša zunanja trgovina in trgovinska politika v zvezi z interesi našega pomorstva.

(Konec.)

Na več mestih smo že omenili, da nudita Trst in Reka pomorski trgovini take prednosti, ki jih naše luke ne morejo. Glavna prednost je v tem, da so te luke vezane z ostalim svetom ne samo z rednimi progami, temveč nudijo tudi ladjam v svobodni plovi priliko, da lahko in hitro opravijo posle, ki so jih dovedli v luko. Vsak dan ležanja v luki stane ladjo mnogo denarja in ker je ladja često obvezana, da bo določenega dne v gotovi luki, je lastnik ladje pripravjen tudi plačati, samo da je ladja prej prosta. Ne tvori torej samo cenenost dober glas luke, temveč red in naglica, s katero se vrše ukrcavanje in izkrcavanje. Luke, kjer trgovci tega ne razumejo, temveč se hočejo okoristiti s to naravno težnjo pomorca, da hitro opravi svoje posle, in zavlčujejo delo ali se skrivajo za določbe

1. Uprava, 2. kataster, 3. uradništvo, 4. adresar, 5. inozemstvo, 6. pravni odsek, 7. posredovalnica za osebje, 8. knjižnica, 9. muzej in 10. zavarovanje.

Če res dobimo v naši državi ustanovo po načrtanih načelih, bomo s tem dobili zavod, ki bo združeval vse moderne pridobitve v svrhu napredka domače trgovine in industrije.

K. Tiefengruber.

Sladkor.

V Ameriki je povpraševanje po sladkorju prav dobro. Newyorški strokovni list »Fact about sugar« ceni konsum sladkorja v U. S. A. v prvi letošnji polovici na 3,058.000 ton, do čim sta ga cenila Willet in Gray na 2,925.000 ton. Če vzamemo prvo številko, vidimo, da je prišlo na vsako osebo v U. S. A. 59,5 funtov sladkorja; odtodne številke za pretekla tri leta so 58,5, 56 in 54 funtov. Pomisliti moramo pri tem še, da je bil vsled izredno hladnega vremena v prvem polletnem času konsum sladkorja kolikortoliko omejen in da bodo morebitni prihodnji toplejši dnevi konsum še zvišali.

Na Angleškem je povpraševanje po sladkorju trpelo vsled rudarskega štrajka. Po končanem štrajku upajo na poživljenje sladkornega konsuma. To bo vplivalo tudi na ameriški trg; kajti angleške rafinerije, ki delajo sedaj z zelo omejenim obratom, bi potrebovale zopet večje množine surovega sladkorja in bi lahko pritegnile del množin surovega sladkorja, ki so na Kubi nakopičene.

Na javanskem trgu je položaj slejkoprej ugoden. Od letošnjega pridelka, ki ga cenijo na dva milijona ton, je že 1,700.000 ton prodanih, tako da je za nadaljno prodajo preostali znesek le še pičel. Dobra prodaja sladkorja v Javi ima to posledico, da je v zadnjem času začel nakupovati na Kubi tudi Daljni vzhod. Brali smo, da se je osnoval konsorcij kubanskih producentov, ki hoče prodati velike množine sladkorja na Daljni vzhod pod dnevnimi cenami, zato da bi reducirali zaloge in ustvaril na ta način za preostanek boljše prodajne pogoje. Vsekakor je postal Daljni vzhod važen nakupni faktor na svetovnem sladkornem trgu.

V Srednji Evropi je prineslo lepo vreme zadnjih dni bistveno zboljšanje sladkornega pridelka. Statistik Licht pravi, da položaj na Nemškem ni neugoden; samo v Šleziji je bilo toliko sveta poplavljenega, da so bila nekatera sladkornoposna polja popolnoma uničena. Efektivno zgubo v Šleziji cenijo na 10 odstotkov, pa se še ta številka zdi Lichtu previsoka. Tudi na Češkoslovaškem se v nekaterih krajih škoda ne da več popraviti; povprečno je Češkoslovaška vsled vremenskih neprilik malo več trpela kot Nemčija. Vsled močno skrčenega sladkornega areala v Slovaški je bila le-

tošnja sladkorna posetev za ca 16% manjša kot lanska in računijo z bistveno redukcijo sladkorne produkcije, če ne bo nadaljno vreme prav posebeno ugodno. Ta redukcija bi se poznala v znatno znižanem eksportu. V Zahodni Evropi je bilo manj dežja in je zato splošni položaj ugodnejši; vseeno so pa sladkorna polja proti lani nekoliko v zaostanku. Poročila iz Rusije pravijo, da je bilo vreme tam precej ugodno; uradne navedbe označajo stanje s sladkorno peso obdelane zemlje v 50,4% kot dobro, v 41,4% kot srednje, v 8,2% kot zadovoljivo.

Analiza sladkorne pese v zadnjem času izkazuje visoko težo listov kot značilno posledico prevelike mokrote in pa nekaj manjšo težo korenine kot lani. Ne smemo pa prezreti, da je zdravo in bujno listovje ugoden predpogoj za razvoj v teži zaostalih gomoli. Zato se bo dalo še dosti popraviti, če bo vreme bodočih tednov toplo in suho.

Junjski konsum v evropskih kontroliranih deželah je znašal 464.000 ton, v lanskem juniju 493.000 ton. Sedaj pa poglej povprečne zgoraj navedene številke za Ameriko, na mesec ca 500.000 ton, pa ima Evropa ca 450 milijonov prebivalcev, U. S. A. pa 120.

Iz carinske prakse.

Piše Just Piščanec.

XXXVII. Rešenje ministrstva financ, Generalna direkcija carin, C br. 29.201 z dne 9. junija 1926.

(Nadaljevanje.)

Na podstavi tako površnega in protizakonitega uradnega postopanja pa ta oblastva brez vsake predhodne preiskave in na podlagi tako pomanjkljivega uradnega postopanja kličejo prijavitelja na odgovor, češ, da je zakrivil krivdo iz čl. 166 car. zak. in da se ima za to kaznovati z nebotično kaznijo 940.000 Din! Konstatiram nadalje, da je moj pomočnik, predno je na poziv podpisal tozadevni zapisnik o osporeni robi, carinarnico opozoril na dejstvo, da je ta carinarnica doslej enako laneno prejo vedno carinila po tar. post. 290, ne da bi bila najmanj dvomila o pravilnosti carinjenja. Če pa ima carinarnica sedaj o tem kake pomisleke, naj se snamejo vzorci ter pošljejo v tarifacijo carinskemu biroju in šele potem, ko je ustanovljena prava tarifacija, naj se o tem nadalje uradno postopa. Ker se pa pravilni uradni pregled dosedaj še ni začel in tudi še ne dovršil, si pridržujem za prošiti za zameno deklaracije ter to predložiti stoprav tedaj, kadar bo prizadeta stranka mogla razpolagati z robo, t. j. kadar bo končno rešen spor o pravilni tarifaciji. — Konstatiram nadalje, da je carinarnica — in po lastnem priznanju isti carinski organi! — samo v tekočem letu za isto stranko ocarinila po tar. post. 290 v devetih slučajih velike množine enake preje;

poslednjič še pred tednom. Ako bi obveljalo sedanje mnenje angažiranih carinskih organov, da se namreč ta preja mora uvrstiti v tar. post. 292; z ozirom na dejstvo, da se je dosedaj ocarinilo samo v Ljubljani brez dvojbe nad 100 vagonov enake robe po nižji postavki, bi bili, po gornjem primeru, carinski organi samo z zamerjanjem svoje službe povzročili državi preko 10,000.000 Din škode vsled napačne tarifacije!

Iz obrazloženih motivov je nesporno, da je postopanje carinarnice v formalnem oziru zgrešeno, protizakonito in svojevoljno, zaradi česar bi se isto moralo ovreči in uvesti novo, oziroma se pri tem na razloge, navedene v obrambi in na utemeljene deklaratorne pravice.

II.

Tudi v stvarnem, tarifarnem, oziru je stališče carinarnice napačno in v kontradikciji z njenim dosedanjim prakticiranjem.

Carinarnica se je namreč nenadoma in brez vsakega razloga postavila na stališče, da predmetna lanena preja ne spada v tar. post. 290, t. 1 a in b, marveč, da je ta preja — konec (sukanec) za prodajo na drobno iz tar. post. 292. Svojo novo in enadno tarifacijo pa carinarnica naslanja na komentar k c. tarifi str. 384, češ, da se lanena prediva (preja) morajo smatrati za na drobno prodajo, ako se uvažajo v štrinah do 1 kg ter da se smejo cariniti po tar. post. 290 samo tedaj, ako štrene prediva tehtajo več nego 1 kg!

Sprednje carinarnično naziranje je pa napačno iz naslednjih razlogov:

a) V tar. post. 292 spadajo namreč glasom besedila tarife samo taka lanena »prediva« za na drobno prodajo, katera se smatrajo za konec (sukanec) za šivanje, pletenje, vezenje itd. in katera so navita na »kalemina, kanurima itd.« Predpostavlja pa omenjena tarifna postavka, da so taka prediva (preja) — konec (sukanec) v pravem smislu te besede. Izključeno je torej, pred vsem, da bi pod »itd.« iz tarifnega besedila bilo porazumevati tudi prava »prediva« (preje), namotana v štrene, kakoršna prihajajo v poštev pri tkanju tkanin v tovarnah, katere štrene morajo iz tehničnih ozirov imeti takšen obseg, da se jih more v tkalnicah namotati na eno vreteno.

Osporena lanena preja ni pa nikak konec (sukanec) v smislu besedila iz tar. post. 292 ter se ta preja ne more rabiti kot konec za šivanje itd. Tak konec bi bil n. pr. čevljarski sukanec. Konec ali sukanec mora pa biti predvsem podoben in zasukan na posebnih strojih za sukanec ter biti razen tega še nadalje podelan vsaj z vosekom, dočim je osporena preja povsem groba in polna vozlov ter se more rabiti izključno le za tkanje grobih vojaških podlog. Očividno torej carinarnica zamenjuje konec (sukanec — Zwirn) s prejo (Garn), katera poslednja spada samo v tar. post. 290;

(Dalje sledi.)

luških uzane, samo da prisilijo ladje, da plačajo tkzv. despatsch money, so v pomorskem svetu na slabem glasu in to se maščuje luki prej ali slej.

Smatrali smo, da je treba vse to izvesti, ker prevladuje v nekkih naših krogih mnenje, da so Trgovsko-obrtnice zbornice samo za to, da dajejo prav izvoznikom tudi tam, kjer nimajo prav, in so pretili tej Zbornici celo z zakonitimi ureditvami, če ne odobri nekkih postopanj, ki kvarijo dober glas luke. Ko je Zbornica predlagala, da se pristaniške takse povišajo, so povdarili bojazen, da bi moglo to od strani tuje ladje iz naših luk. Država torej ne sme zahtevati od tujih ladij, kar ji gre, zasebniki pa smejo pod pretvezo, da je v interesu našega izvoza, pretirati.

Poznavajoč malo boljše razmere v pomorstvu, ve ta komora zelo dobro, da ni ladji nikoli težko plačati pristaniške takse in vseh onih pristojbin, ki jih oblast od njih zahteva in za katere Trgovsko-obrtniška zbornica izjavi, da odgovarjajo običajno mesta. Zato ni upravičeno mnenje, da bi kaka ladja ne pristala v naših lukah zato, ker ji je pristaniška taksa previsoka. Ako ima interes, bo prišla in plačala vsako pristaniško takso, ki se jo

zahteva. Pri določanju višine pristaniških taks je treba gledati edino na to, da ne bodo večje, kakor jih prenese interes ladje, ki pride v luko. Ni treba tekmovali, da bi bile naše pristaniške takse nižje kakor druge. S tem gubimo samo denar, do katerega imamo pravico, ne dajemo pa s tem našim lukam nikakih koristi.

Če nihče ne zahteva in tudi ne more zahtevati, da naj plačajo njegove ladje v naših lukah nižje pristaniške takse kakor naše v njihovih lukah, gre vsakomur to, kar ima pravico zahtevati od nas, ko pristane njegova ladja v našem pristanišču, namreč, da uživa zaščito v vsakem pogledu. Te zaščite mu pa ne nudijo samo pristaniške oblasti, temveč tudi Trgovsko-obrtniške zbornice morajo biti zato na poseben način urejene — kako, je njihova naloga — a pri sami državni upravi morajo imeti toliko upliva, kolikor jim je potreben za vršenje njih nalog. Žal v praksi to ni tako. Vprašanje, ki se tičejo pomorstva in našega primorja, se pri nas skoraj redno rešujejo ne da bi se Zbornice vprašalo za mnenje. Značilno za pojmovanje naših centralnih oblasti je dejstvo, da v Tarifnem odboru nima glasu Trgovsko-obrtniška zbornica v Dubrovniku in da so po službenem

načrtu o gospodarskem svetu Trgovsko-obrtniške zbornice na vsak način podrejene zvezi pridobitnih organizacij, tako da zavisijo od milosti slednjih, bo li Trgovsko-obrtniška zbornica dobila v gospodarskem svetu svojega zastopnika.

Tako ne gre. Primer novih železniških tarif dokazuje, da ni dovolj samo dobra volja za to, da bomo zgradili naša pristanišča. Potrebno je sodelovanje državnih oblasti z lokalnimi faktorji, v prvi vrsti s Trgovsko-obrtniški zbornicami, kjer se takorekoč kristalizira gospodarsko stremljenje našega primorca.

Oglejte si

bogato zalogo nogavice in rokavice za damo, gospode in otroke, vezenine, navškov in čipk ter druga modna in toaletna blaga, potrebna za šivilje, krojače in čevljarje

na veliko in malo

po najnižji dnevni ceni pri:

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika, ob vod. levo.

Trgovina.

Prodajni sladkorni kartel. Povedali smo že, da stopi s 1. oktobrom na Češkoslovaškem v veljavo zakon o zvišanju sladkornega davka. Obenem bo odpravljeno dosedanje vezano sladkorno gospodarstvo, ki je bilo z odredbo vlade zadnjič podaljšano do inkl. 30. septembra letos. Sedaj se pripravljajo producenti sladkorja na temeljito organizacijo bodočega prostega sladkornega gospodarstva, tako glede produkcije kakor zlasti glede razdelitve sladkorja za domači konsum. Ustanoviti hočejo prodajni kartel, ki bo skrbel za preskrbo domačega trga s sladkorjem tako kakor druge organizacije prejšnjih let. Doba kartela bo določena za eno leto. Ker je sladkor eden prvih češkoslovaških pridelkov in med najvažnejšimi predmeti eksporta, se peča z vprašanjem zvišane davka in z ustanovitvijo novega kartela vse časopisje.

Naš izvoz. Kratke in pregledne številke našega izvoza v prvem letošnjem polletju so sledeče: Izvozili smo za 359 milijonov 377.000 zlatih dinarjev, oziroma za 3.938.000.000 papirnatih, lani v istem času pa za 379.670.000 zlatih, oziroma za 4.506.500.000 papirnatih dinarjev. Naš izvoz je torej po vrednosti nazadoval. Pač pa smo napredovali po tonah: lani 2.145.000, letos 2.617.000 ton. Od leta 1919. do leta 1923. je bila naša trgovska bilanca pasivna, l. 1923. samo še v razmerju 97:100. Leta 1924. smo postali visoko aktivni, 116:100; lani se je ta aktivnost znižala na 102:100; letos bomo pa spet pasivni, če bo šlo tako naprej.

Dobava volnenega blaga za albansko vojsko. V pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je interesom na vpogled oglaš glede dobave volnenega blaga za albansko vojsko (rok za vložitev ponudb 31. avgusta 1926).

Industrija.

Petrolej. Nemška Petroleum A. G. in ruski sindikat nafte imata pogodbo, ki jo nameravajo Rusi s 1. oktobrom odpovedati. Ruski sindikat nafte pa upa, da se bo z nemškimi petrolejskimi interesi na drug način pogodil o velikih dobavah nafte. Nasprotno je pa nemška Petroleum A. G. že sklenila pogodbo z Anglo-Persian Oil Co., ki naj morda nadomesti rusko pogodbo.

Kino-propaganda za industrijo. Iz Rima poročajo, da je poslal Mussolini na vse industrijske organizacije poziv, naj bodo takoj na razpolago državnemu kinematografskemu zavodu za ljudsko vzgojo »La luce«, zato, da bo mogel zavod izgotavljati industrijske filme; ti filmi naj pokažejo italijanskemu narodu industrijski razvoj dežele. Film stopa zmeraj bolj v službo splošnega kulturnega in gospodarskega napredka.

Ogrske tovarne cementsa. Na Ogrskem je sedem velikih tovarn cementsa z letno kapaciteto 75.000 vagonov. Vsled neugodne konjunktore na domačem trgu in vsled neugodnih eksportnih razmer pa morejo tovarne izrabiti le del kapacitete; lani na primer so napravile samo 22.000 vagonov cementsa, pa še te količine niso mogle popolnoma prodati. Sedaj bodo skušali pomagati tovarnam z zvišano porabo cementsa. Kako si to mislijo, nič ne beremo.

Zaposlitev tekstilnih tovarn na Poljskem. Zaposlitev tekstilnih tovarn v Lodzu se je v znatnem času zboljšala. Te tovarne so v juliju izvozile za 6.1 milijona zlatov, največ v Orient, Baltske države, Kitajsko in Jugoslavijo (za 340 tisoč zlatov).

Denarstvo.

Finančni minister o novem proračunu. Finančni minister dr. Perić je napram novinarjem podal o novem proračunu naslednjo izjavo: »Izjaviti moram, da nisem nikjer in nikomur povedal višine državnega proračuna za leto 1927/28. Vsi moji naporji gredo za tem, da se v proračunu gibljejo državni izdatki v mejah

dohodkov, kar pomenja, da iščem absolutno ravnotežja v budžetu. Izdatki nikakor ne morejo presežati finančne moči prebivalstva za kritje teh izdatkov, z drugimi besedami, da proračun ne sme biti fiktiven. Z druge strani gledam na to, da bodo izdatki proračuna dobri, pametni in dobro premišljeni in da ne bo nepotrebnih izdatkov. To je smisel štednje, o kateri se toliko govori. Gotov sem, da se bodo v novem proračunu znižali na minimum tudi nekateri potrebni izdatki za državo, to pa zato, ker so potrebščine za gospodarski in prometni razvoj države zelo velike in ker jih ne bo mogoče kriti iz izrednih državnih dohodkov v takem tempu. To je naloga, ki se ne da izvršiti v eni generaciji. Zato bo vlada stremela za tem, da se z najetjem posojil ali dovoljevanjem koncesij najde pot, da se država dvigne in razvije. Z eno besedo, proračun ne sme biti prevelik, ker ne sme prekoračiti dohodkov. Vendar pa tudi ne sme biti premajhen, da ne bi udušil gospodarskega razvoja države.« Nato je finančni minister dr. Perić govoril o potrebi redukcije državnega nameščenstva in o upravnih reformah, ki so zvezane s proračunom. Izjavil je, da je gospodarsko leto kljub težkim elementarnim nezgodam vendar ugodno in da je prepričan, da bo trgovinska bilanca visoko aktivna.

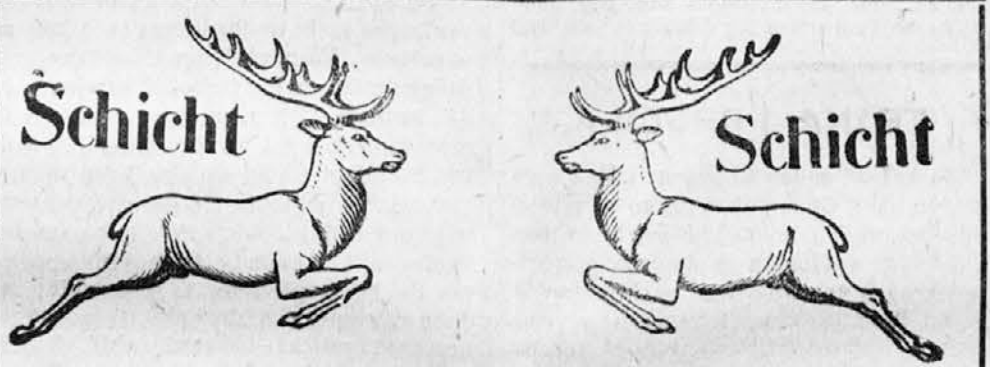
Centrala denarnih zavodov. V trgovinskem ministrstvu je že izdelan načrt o centrali denarnih zavodov. Elaborat je

bil te dni predložen trgovinskemu ministru na vpogled. Za ta načrt odnosno za bodočo centralo denarnih zavodov vlada v finančnih krogih veliko zanimanje.

Povišanje obrestne mere Francoske banke. Iz Pariza poročajo, da je Francoska banka znova povišala obrestno mero. Zadnje povišanje se je izvršilo koncem julija t. l. od 6 na 7.5 odstotka.

Promet.

Češkoslovaške vozne tarife. O nameravani reformi voznih železniških tarif na Češkoslovaškem poročamo tudi drugje. V oktobru se bodo začela v železniškem ministrstvu pogajanja o principijelnih vprašanih reforme blagovne tarife. S tem v zvezi se nahajajoča dela so zahtevala obširno proučevanje vseh vprašanj in so dala interesiranim korporacijam priložnost, da so predložile svoje strokovno mnenje, ki bo prišlo pri pogajanjih v poštev. Gre v prvi vrsti za dosego ugodnejših tarif iz vzhoda republike na zahod, zlasti za surovine, les in premog. V zvezi s tem so tarifna dela za blagovni tranzit med Poljsko, Rumunijo in Ogrsko na eni strani ter med Nemčijo in Avstrijo na drugi strani, da bo blagovnoprometni boj proti Nemčiji, ki postaja zmeraj bolj nevarna tekmovalka uspešnejši. Postavke na kratke razdalje naj se znižajo, uredi naj se tarifa v pošiljanju po 5 tonskih, 10 in 15 tonskih vagonih itd.

Stalno rastoče povpraševanje po Schichtovem milu znamka „Jelen“

zahteva, da se ta izvrstni, v kakovosti nedosegljivi proizvod vodi v vsaki trgovini. Ako si hočete zagotoviti hvaležen krog odjemalcev in doseči v milu trajno, dobičkanosno kupčijo, potem razpečavajte samo pravo Schichtovo milo št. 27 znamke „Jelen“ oziroma Schichtovo terpentinovo milo št. 18 znamke „Jelen“.

RAZNO.

Zakon o občinah. Kakor pišejo beograjski listi je v ministrstvu notranjih zadev dovršen osnutek zakona o občinah, ki bo veljal za vso državo. Osnutek bo takoj po povratku notranjega ministra predložen na prihodnji seji ministrskega sveta v pretres ter bo takoj na to predložen kot nujni zakonski predlog Narodni skupščini, ki naj bi se sestala sredi meseca septembra k izrednem zasedanju.

Čebelarska razstava in kongres v Dubrovniku. V nedeljo dne 22. t. m. se otvori v Dubrovniku kongres jugoslovanskih čebelarjev. Istočasno se otvori tudi velika čebelarska razstava. Za udeležence kongresa in razstave je dovoljena polovična vožnja po železnicah. Za prireditve vlada med gospodarskimi krogi veliko zanimanje. Zastopani bodo tudi čebelarji iz Slovenije.

Obnovitev pogajanj rudarjev in lastnikov rudnikov v Angliji. Cook je zadnje dni v avtomobilu prepotoval skoro vse rudarske distrikte. Pred vsem je obiskal tiste, ki so glasovali proti posredovalnim predlogom. V kratkih govorih, ki jih je govoril Cook kar iz avtomobila, je opozarjal na veliko škodo in nevarnost, ki bi se ji izpostavile delavske organizacije, če bi sedaj razbili pogajanja. Če bo konferenca delegatov dala izvršilnemu odboru pooblastilo za obnovo pogajanj, bo vlada najbrže aktivno posegla v spor in povzročila, da se pogajanja med delavci in delodajalci obnove še ta teden. Cook

je dejal, da bi delavstvo moralo sprejeti vsak posredovalni predlog. Vsekakor pa še vedno delavci odklanjajo 8-urni delavnik. »Reuter« poroča, da se vsak dan znova vrača veliko delavcev zopet k delu. Značilno za popuščanje rudarjev je, da je dne 16. t. m. v rudniku Walfottle nad 100 rudarjev odšlo na delo na podlagi 8-urnega delavnika in pri prejšnji višini plač. Konferenca rudarskih delegatov je pooblastila člane izvršilnega odbora, da skušajo doseči zopetna pogajanja z lastniki rudnikov in vlado. Nadalje so sklenili, da morajo pogajanja za rešitev rudarske krize imeti veljavo za vso deželo, ne pa le za posamezne pokrajine.

Poljsko gospodarstvo še boljše. Aktivnost poljske bilance je dosegla v mesecu juliju 101.5 milijonov zlatov, napram 63.5 v juniju. Vsled štrajka angleških rudarjev je dosegel izvoz premoga 1 milijon 835.000 ton, kar predstavlja vrednost 62 milijonov zlatov. Oficijelni diskont se je znižal od 12 na 11%. Upoštevajoč nasvete ameriškega finančnega eksperta prof. Kemereka namerava Bank Poljski zvišati delniški kapital od 100 na 150 milijonov zlatov in stabilizirati zlat pri relaciji 1 dolar enako 9 zlatov.

Poljedelske zbornice na Češkoslovaškem. Češkoslovaško poljedelsko ministrstvo je izdelalo že pred več časa zakonski predlog o pretvoritvi poljedelskih svetov v poljedelske zbornice. Proti predlogu je bilo pa več ugovorov in se posvetujejo sedaj o novem organizacijskem predlogu.

Stališče Nemčije, Poljske in Španske v vprašanju sveta Družbe narodov. Študijska komisija za sestavo sveta Družbe narodov se bo sestala najbrž 30. septembra. »Observer« javlja, da se bo razpravljalo pred vsem o načrtu lorda Cecila, da se razdele sedeži v tri kategorije. Za ta načrt je sedaj veliko ugodnejši teren kot pri prvi seji komisije. Brazilija, ki je ugovarjala, je odstopila, Španska in Poljska pa sta zavzeli stališče v zmislu tega načrta. Če se pa ponovi tragedija, kakršna je bila na zadnjem zasedanju v Ženevi, se zruši mirovna politika, all vsaj dobila bo take udarce, ki jih ne bo več mogoče popraviti. Berlinska vlada še ni dobila povabila k seji študijske komisije. Če bo Nemčija dobila povabilo k seji komisije, bo vabilo sprejela in jo bo zastopal na seji poslanik v Parizu v. Hösch in ministerjalni ravnatelj Gaus. K zasedanju skupščine Družbe narodov Nemčije ne bo odposlala svojih delegatov prej, dokler ne bo vprašanje njenega stalnega mesta v svetu končno rešeno. Španska vlada je vložila pri tajništvu Družbe narodov predlog, da se skliče študijska komisija, ki ima nalogo proučevati sestave sveta, še pred prihodnjim zasedanjem skupščine. Španska hoče komisiji predložiti končno formulirane svoje predloge. Poljska bo mesto stalnega sedeža zahtevala vsaj nestalno mesto, s funkcijsko dobo 5 let.

Praktična navodila za trgovanje s sadjem, povrtnino itd. Pod tem naslovom bo izšla v najkrajšem času knjiga, ki bo znatno pomagala razvoju trgovine s sadjem itd. Kot dodatek bo imela knjiga adresar trgovcev s sadjem in povrtnino iz cele države. Informacije o knjigi daje avtor sam: Ivo Dobržanski, Zagreb, Opatova št. 6118.

Rekordna letina tobaka v Hercegovini. Kvantitativna ocena letošnjega tobaka v Hercegovini kaže nepričakovane rezultate. V Hercegovini pridelajo letos okrog 5 milijonov kilogramov tobaka. Zal je kakovost letošnjega tobaka precej slaba.

Pristanišče v Budimpešti. Gradbena pristaniška dela v Budimpešti so letos v pomladi in v poletju zelo napredovala. Petroljsko pristanišče je že dogotovljeno, gradba cistern je končana, in se je razvil tam že promet 26.000 ton. Sedaj so začeli z gradbo velikega skladišča za žito, ki bo vsebovalo 35.000 ton. Gradbena dela na omrežju tračnic se bližajo koncu. Na koncu leta bodo montirali velikega parnega žrjava, sedaj montirajo 6 električnih žrjavov.

Po svetu. Poraba sladkorja na Češkoslovaškem je bila letos doslej za 10 odstotkov višja kot lani. — V Pragi bodo ustanovili elektrotehniško delniško društvo; pravila so že potrjena. — Po odredbi poljskega finančnega ministrstva so dosedanje omejitve v prometu z devizami s 16. avgustom odstranjene. — Banque de France je izjavila zastopnikom francoskega bankirstva, da se morajo v zahtevah po kreditih nekoliko omejiti. Svoja sredstva mora imeti banka prosta v prvi vrsti za sanacijo valute in za zahteve države ter mora gledati, da se izdajo bankovcev omeji do skrajne izmere. — V južni Srbiji bo konsoreij češkoslovaških in jugoslovanskih industrijcev zgradil tovarno za izdelovanje vreč iz jute. Oskrbovala bo Srbijo, Grško, Turčijo in Egipt. — Mednarodni sindikat bakra bo začel z delovanjem 1. oktobra. — V Zaječarju je začela poslovati nova tovarna stekla, koje letno kapaciteto računajo na 700.000 kvadratnih metrov stekla in na 4 milijone steklenic. — Ogrski konsumenti premoga se opravičeno pritožujejo, ker je neki pravkar ustanovljeni kartel takoj zvišal cene, brez vsakega vidnega vzroka. Niso šle gor ne plače in ne drugi produkcijski stroški, in je zato podražanje premoga popolnoma neutemeljeno. — Litva bo začela graditi lastne tovarne sladkorja, akcijska družba hoče organizirati litavsko sladkorno industrijo. Večino akcij ima v rokah država, ki bo dala tudi stavbišča za nove tovarne. — Turški monopol tobaka pošilja po evropskih deželah delegate, da stopi z njimi v še ožje kupčijske stike. Trgovska bilanca Estonске, doslej pasivna, je postala aktivna in je zaključila prvo letošnje polletje s prebitkom 118 milijonov estonskih mark. — Rumuni so znižali izvozno carino na drobnico, zajčje kože in za delo nespособne konje, popolnoma so pa odpravili

carino na izvoz živega srebra, akumulatorjev, električnih svetilk, sadnega sirupa in srebrnih nitrata. — Cene hmelja na Poljskem so padle. Ker bo pa pridelek na Češkem in Nemškem slab, na Poljskem pa proti pričakovanju prav dober, upajo poljski hmeljarji na dobro sezijo. — V začetku oktobra se bodo začeli na Češkem posvetovati o reformi železniških vozniških tarif. Ministrstvu bo osrednji železniški svet predložil vrsto predlogov, kjer so posamezni produkcijski krogi razložili svoje zahteve. — Avstrijska letina bo dala po dosedanjih cenitvah za 7.6% ozimne pšenice manj kot lani (570.000 meterskih stotov), ozimne rži 4.510.000 stotov ali 14.8% manj kot lani, letnega ječmena 1.830.000 stotov ali 2.3% manj, ozimnega ječmena 150.000 stotov, za 12.6% več kot lani. — Upravni svet sladkorne tovarne in rafinerije d. d. v Čupriji je ugotovil, da bo dobiček v kampanji 1925-1926 približno isti kot je bil v lanskim kampanji, in bo ostala zato tudi dividenda na isti višini. Novo kampanjo presojuje zelo ugodno. — V Varšavi so se pogodili Rusi in Poljaki o zamenjavi premoga in železne rude; gornjeleški premog bo šel v Rusijo, južnoruska železna ruda pa na Poljsko. — Na Češkoslovaškem je znižalo trgovsko ministrstvo izvozno pristojbino za surovo maslo od 3 na 1% vrednosti. — V Hamburgu so se posvetovali o zgradbi prekopa med Hamburgom in Poruhjem. Potreba direktne vodne zveze med Hamburgom in Ruhro obstoja že dolgo. Sedaj se bodo začeli pogajati z državnim prometnim ministrom o izvedbi in o financiranju načrta. — S 14. avgustom je stopila v veljavo trgovska pogodba med Avstrijo in Ogrsko. — Uradno cenijo letošnjo ogrsko letino za milijon meterskih stotov pšenice manj kot lani, rži pa za 500.000 stotov manj.

Ljubljanska borza.

Petek, 20. avgusta 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 75, bl. 76; loterijska državna renta za vojno škodo den. 294; zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 193, bl. 194, zaklj. 194; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 170; Merkantilna banka, Kočevje den. 90; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 165, bl. 175; Strojne tovarne

in livarne d. d., Ljubljana bl. 110; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 330, bl. 345; Združene papirnice Vevče, Gorizia in Medvode d. d., Ljubljana den. 108; »Slavna družba« d. d., Ljubljana den. 55, bl. 65; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 103, bl. 104, zaklj. 104.

Blago: Trami merkantilni, od 3/3 do 5/6, od 4—11 m, monte, feo vag. meja, 10 vag. den. 280, bl. 300, zaklj. 280; blodi (smreka, jelka), od 25 cm premera napr. I, II, monte, feo vag. nakl. postaja, 7 vag. den. 200, bl. 205, zaklj. 200; bukovni plohi, parjeni, ostrorobi, paralelni, očejeni, od 27—60 mm, od 2 m napr., z 15% conreons, od 1—1.90 m, prima den. 1000, bl. 1000, zaklj. 1000; sekonda, 1 vag. den. 820, bl. 820, zaklj. 820, feo vag. Sušak pristanišče; hrastovi plohi (podnice), ostrorobi, paralelni, 52 mm, 2.80 metra, od 18 do 28 cm, feo vag. meja den. 1200; bukova drva suha, zdrava, meterska, 10 do 15% okroglice, feo vag. namembna postaja v Bački den. 24; kostanjeva drva za tani, obeljena, do 10% okroglice, feo vag. namembna postaja Stajersko den. 22; smrekova drva, obeljena, ne preveč grčava, od 1—1.20 m, okroglice od 12—18 cm premera, preko 18 cm premera mora biti preklano, feo vag. nakl. postaja den. 16; bordonali, od 30/30 naprej, suhi, merkantilno tesani, feo vag. nakl. postaja bl. 300; hrastovi plohi, neobrobjeni, 60, 70, 80, 100, 110 mm, feo meja bl. 1000; bukovni plohi, neobrobjeni, od 30 do 120 mm, feo meja bl. 500; borovi blodi, od 25 cm naprej, feo vag. nakl. postaja den. 200; pšenica nova, feo nakl. postaja bl. 200; pšenica bačka stara, feo nakl. postaja bl. 292.50; pšenica domača nova, feo nakl. postaja bl. 280; koruza, feo vag. nakl. postaja bl. 180; koruza, feo vag. Sisač bl. 195; koruza defektna, feo nakl. postaja bl. 140; rž domača, feo nakl. postaja bl. 175; otrobi srednji, feo slov. postaja bl. 155; oves novi, feo nakl. postaja bl. 155; fižol beli novi, feo vag. nakl. postaja za september bl. 200; krompir rani, feo vag. slov. postaja bl. 95; laneno seme, feo Ljubljana den. 350; laneno seme Podravina, feo Ljubljana den. 370.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski tedenski sejem (18. t. m.). Dogon slab. Cene goveji živini so poskočile povprečno za 50 par pri kg. Kupovalo se je večinoma za domačo potrebo, le okrog 3 vagone živine so bili kupljeni za Španijo. Cene teletom nespremenjene. Konjsko tržišče je bilo slabo obiskano. Nekoliko komadov se je kupilo za Italijo. Cene za kg žive teže: voli I. 8.50—9, II. 6—7.50, III. 5—6, bosan. II. 5—6, III. 4—5, bik 4—7, krave domače I. 6.50—7, II. 4—5.50, junci I. 8.50—9, II. 5—6, teleta 6—8, (zaklane 8—10.50), svinje domače, debele 12.12.50, nepitane 9—11.50, (zaklane 13—14), sremeske 12 do 13.25, (zaklane 14—15), prasci do 1

leta 10—11.50 Din. Konji, vozni 4000 do 12.000 Din za par, jahalni 2500—4000 Din za komad, žrebeta do 1 leta 1200 do 3000, nad 1 letom 2000—3500 Din za komad. Krma: detelja in lucerna 110—125, seno I. 100—125, II. 75—90, slama 60 do 100 Din za 100 kg.

Dunajska borza za kmetijsko produkte (18. t. m.). Mlačna tendenca na svetovnih tržiščih je vplivala tudi na dunajsko tržišče, kjer se cene ponovno popustile. Spricho nazadujočih cen na svetovnih tržiščih je konsum zelo rezerviran. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 37—38.50, poljska 42—43, rž 24.50—25.25, ječmen: domači I 34—39, srednja kakovost 29 do 33, slovaški 35—40, turščica 25—26, oves 26.—27.50, moka >0€ (cene v trgovini na debelo) nova, domača 74—75, madžarska 71—76.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. avgusta t. l. ponudbe za dobavo 100 komadov žičnih natezalcev in 30 kg glazure za bločne aparate, za dobavo raznega materiala za popravilo premogovnih naprav, za dobavo 90 kg stenja, za dobavo 10.000 kg živega (negašenega) apna; do 31. avgusta t. l. pa za dobavo železnih pocinkanih cevi. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 28. avgusta t. l. ponudbe za dobavo 20 komadov plošč za okretanje (Wendelplatten). — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 31. avgusta t. l. ponudbe za popravilo raznih plaščev itd. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 31. avgusta t. l. ponudbe za dobavo električnega materiala. — 3. Pomorska vazduhoplovna komanda v Gjonoviču sprejema do 10. septembra t. l. ponudbe za dobavo raznega materiala (lesno oglje, bronceni valjčki, bakreni žebliji, krtače iz jeklene žice, držaji za pile iz »Papirmache«, solna kislina, razni vijaki itd.). — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 14. septembra t. l. ponudbe za dobavo 50 komadov »kompletnih Wolfovih bencinskih varnostnih svetilk ter k tem pripadajočih delov. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 10. septembra

t. l. pri 40. pešadijskem polku »Triglavskega« vojašnica kralja Petra v Ljubljani, glede dobave živil (makaroni, pšenični in koruzni zdrob, ješprenček, fižol, riž, svinjska mast, olje, kis, sladkor, čaj itd.). — Dne 13. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave zidarstkega materiala, glede dobave raznega materiala (grafit, kit za steklo, klej, soda, kreča za pisanje in čiščenje, žvepleni cvet, naftalin, gobe za pranje kola, lizol, solna kislina, karbolinje, salmijak itd.) ter glede dobave pločevine in žice; pri upravi barutane v Kamniku glede dobave 2300 kg ržene moke, 3100 kg kamene soli, 6500 kg nitašadorja (salmijaka), 4300 kg natrijevega solitra; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave železnega materiala, glede dobave ogrevalnih cevi; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 3000 kg parafina, glede dobave 25.000 kg bukovnega oglja ter glede dobave raznega kleja; pri odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave 20 vagonov pšenične moke tipa 88% in 5000 kg pšenične moke št. 0. — Dne 14. septembra pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 40 kom. štedilnikov; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave gumijevega materiala, glede dobave svetrov in žag za kovine ter glede dobave krtač, čepičev in metel. — Dne 15. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave zakovic; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega elektromateriala; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 50.000 kom. hrastovih pragov, glede dobave lopat za premog, glede dobave raznega železa ter glede dobave raznega materiala. — Dne 16. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 20.000 kom. »Pintsche« mrežic; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave stenja, glede dobave raznih svetilk in njihovih delov, glede dobave svetrov in obličev; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave jeklenega materiala; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 10 komadov progovnih koles; pri odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave 7000 m lanenega platna in 2000 m platna iz konopnine.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

SLOVENIA-TRANSPORT d. z. o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta 36. Izvršuje vse spedijske posle, reekspedicije, vskladščena, prevoze, carinjenje robe. — Telefon št. 723.

Carinsko posredništvo Just Piščanec, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36. Izvršuje carinjenje, carinske deklaracije, rekurze in vsa v carinsko stroko spadajoča dela. — Telefon št. 723.

Edino šivalni stroji in najboljši koleša za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Najnižje cene! Tudi no obroke!

Gritzner Adler

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačno. — Večletna garancija.

Sode in sodarska dela

vseh velikosti in vrst izvršuje najceneje, točno in dobro

FRAN REPIČ, sodarsko podjetje, Ljubljana — Trnovo.

Iz vseh evropskih držav dohaja blago iz vseh delov sveta prihajajo kupci

11. DUNAJSKI MEDNARODNI VELESEJEM

3.—12. IX. 1926

Posebna prireditelj: Mednarodna razstava motornih koles. — Sejem za premog. — Tehniške novosti in iznajdbe. — Razstava pohištva s posebnim oddelkom. — Oprava za mala stanovanja

RADIO-SEJEM (Sejmska palača, 3.-19. IX. 1926)

Nikakega potnega vizuma. S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prehod v Avstrijo. Znižane vozne cene na avstrijskih in inozemskih železnicah in na Donavi. Pofasnila vseh vrst in sejmske izkaznice za ceno Din 40.— pri Wiener Messe A. G., Wien VII. kakor tudi pri častnih zastop. v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Tujaški trg št. 4. Zveza za tujski promet, Dunajska cesta št. 1b. Josip Zidar, Dunajska cesta št. 31

→ Kje ste pa Vi?

MOTOCIKLI Jugo-Auto Ljubljana

B. S. A. — Najbolj sigurni in ekonomični za trgovsko polovanje. Nove znižane cene za 1926. Tel. 256

Trgovci, inserirajte v Trgovskem listu!

Velik uspeh

na

ADLER pisalnem stroju

Pri velikem zveznem tekmovalnem pisanju gabelsbergove stenografske zveze v Hessenu je pripadlo izmed 45 udeležencev na vseh uporabljaljih strojnih sistemih

prvo darilo na pisalni

stroj „ADLER“!

Od 14 določenih daril odpadlo jih je 6 na „Adler“-pisarje

ZASTOPNIK:

IVAN JAX in SIN
Ljubljana

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!